Belgické Valonsko je evropským lídrem v sociální ekonomice, Pardubický kraj hledá inspiraci

Datum	19.10.2026
Subjekt	Krajský úřad Pardubického kraje
Region	Tschechische Republik - Region Pardubitz
Kategorie	Handel und Wirtschaft, Soziale Dienste, Staatsverwaltung und Selbstverwaltung, Regionen

Pardubický kraj se již přes deset let zabývá podporou sociálního podnikání. Mnohé evropské země ale podporují širší rámec než jen podniky pro znevýhodněné lidi na trhu práce, a to takzvanou sociální ekonomiku. Ve frankofonní části Belgie, ve Valonsku, s ní začínali už v 80. letech minulého století a v roce 2008 vše legislativně ukotvili. Akční plán sociální ekonomiky přijala v roce 2021 i Evropská unie a Česká republika na něj zatím navazuje jen některými dílčími kroky. Celkově je tato oblast u nás na rozdíl třeba od Belgie, Francie, Itálie nebo Španělska zatím jen v plenkách.

Sociální ekonomiku charakterizuje heslo, že na prvním místě není zisk, ale člověk. Firmy, dost často na družstevní bázi, nevyplácejí dividendy, ale reinvestují zisk. Rozhodují demokraticky, jsou přínosem pro zaměstnance, pro obec i pro životní prostředí. Vytvářejí pracovní místa pro znevýhodněné, zprostředkovávají například sociální bydlení s asistencí a začleňují lidi do společnosti. Mají podporu státu a daňové výhody.

„Nechceme, aby nám v této oblasti ujel vlak," řekl náměstek hejtmana Pardubického kraje pro sociální péči a neziskový sektor Pavel Šotola. „Proto naše první kroky vedly do Evropského hospodářského a sociálního výboru v Bruselu, kde jsme měli možnost se setkat s lidmi, kteří nám představili sociální ekonomiku v kontextu evropského prostoru, jak ji Evropa vnímá a jak je pro Evropu tato ekonomika důležitá právě v době, kdy je geopolitická situace nestabilní a pociťujeme projevy klimatických změn. Sociální ekonomika totiž projevila větší míru odolnosti než běžné podniky."

V Belgii o přístupu k sociální ekonomice rozhoduje každý autonomní region samostatně, lídrem v této oblasti je Valonsko. Právě s jeho představiteli se mohli Pavel Šotola a jeho tým setkat. „Sociální ekonomika spadá pod jednoho ministra, který má na starosti i další resorty. Má svůj rozpočet (nyní 37 milionů eur ročně), dané principy i nástroje státu, které podnikům pomáhají. Sociální ekonomika tvoří 12 až 13 procent pracovních míst ve Valonsku a věnují se jí i čtyři univerzity ve svých vzdělávacích programech."

Podniky sociální ekonomiky se ve Valonsku se zabývají například stravováním, bydlením, energetikou, recyklací, kulturou nebo službami. Velmi oblíbené jsou poukázky na úklid nebo drobné služby v domácnosti, které si zákazník kupuje za třetinu ceny, dotuje je stát a dodavatelem služeb jsou právě podniky sociální ekonomiky za předem daných přísných podmínek.

Zájemcům o založení podniku sociální ekonomiky pomáhá specializovaný podnikatelský inkubátor placený státem a také speciální bezúročné půjčky na rozjezd podnikání.

„Tento inkubátor poskytuje stejné služby jako Pardubický podnikatelský inkubátor, to znamená školení, individuální koučink, pomoc s expanzí, nabídku sdílených kanceláří a networking, jen s tím

rozdílem, že tady se soustřeďují výhradně na podniky sociální ekonomiky. V obou zemích ale musí mít podnikatel životaschopný podnikatelský nápad, bez kterého žádná pomoc nestačí," uvedl ředitel regionální kanceláře CzechInvestu Tomáš Vlasák.

„Velmi mě zaujal model recyklačního parku, který nejenom, že nakládá s odpady a likviduje je, ale umí i část těch věcí znovu vrátit do oběhu pomocí renovace a opětovného prodeje. Ze zbytků dřeva pak vznikají v jeho truhlárně i nové věci. Jejich vysvědčením je, že většina lidí, kteří tam přijdou pracovat, tam chce i zůstat," poznamenal ředitel a zakladatel Květné zahrady a zakladatel Integračního sociálního podniku AureaBonum nedaleko Poličky Ferdinand Raditsch. Ten byl nadšený i ze sítě podniků pod názvem Cortigroupe, která v devíti družstvech a jedné neziskovce zaměstnává na 850 lidí. „Všechno mají krásně provázané. Příchozí se zacvičují v práci, vzdělávají se, podnik jim v začátcích pomůže s bydlením, vytváří pracovní místa, renovuje domy, provozuje žehlírny, zahradnictví, restauraci, malé obchůdky nebo sociální taxíky. Systém se živí navzájem a je velmi úspěšný. Překvapilo mě, že řada těch věcí je opravdu přenositelná i k nám. Pokud budeme jen trošku přemýšlet, tak je můžeme využít."

Pardubický kraj se v zahraničí inspiroval už při transformaci sociálních služeb a také dětských domovů. Je známý tím, že nečeká na nové celostátní zákony, a v rámci možností se snaží uplatnit co nejlepší model změn v kraji v zájmu klientů co nejdříve. „Informace z Valonska jsou pro nás velmi cenné, zejména z hlediska podpory různých nástrojů. Vždy bude samozřejmě záležet na podnikatelích, zda se do toho pustí, ale můžeme sociální ekonomiku zviditelňovat a být připraveni na její podporu," dodal Pavel Šotola.

https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/134281/belgicke-valonsko-je-evropskym-lidrem-v-socialni-ekonomice-pardubicky-kraj-hleda-inspiraci